

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยอธิบายความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งได้มีการพัฒนาดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ ซึ่งบ่งบอกถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การชี้วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภาวะค่าครองชีพ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ธุรกิจ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และความสามารถในการแข่งขัน เป็นต้น โดยตัวชี้วัดเหล่านี้นับวันยิ่งจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้น รายได้ประชาชาติก็เป็นดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง ที่แสดงถึงศักยภาพการผลิตของประเทศนั้น ๆ

ความหมายของรายได้ประชาชาติ หรือ GDP ย่อมาจากคำว่า "Gross Domestic Product" หรือ คำศัพท์ในภาษาไทยเรียกว่า "ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ" ได้มีนักเศรษฐศาสตร์และนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้คำนิยามไว้ อาทิ

McEachern (2012 : 372) นิยามว่า GDP หมายถึง มูลค่าตลาดรวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ที่ผลิตได้ภายในประเทศในช่วงเวลาหนึ่งปี

McConnell and Brue (2005 : 112) อธิบายว่า GDP คือ มูลค่าตลาดรวมของสินค้า และบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ผลิตได้ในปีนั้น ๆ

Mankiw (2004 : 502) GDP คือ มูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ประเทศผลิตได้ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

เอกพล หนูยศรี (๒๕๕๓ : ๗) ให้คำนิยามว่า รายได้ประชาชาติ หมายถึง มูลค่าของสินค้า และบริการที่ระบบเศรษฐกิจผลิตขึ้นภายในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันยังหมายถึง ผลรวมของรายได้ประเภทต่าง ๆ ที่บุคคลต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจได้รับในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ในฐานะที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ นอกจากนี้ยังหมายถึง ผลรวมของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่บุคคลต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจได้จ่ายไปในการซื้อสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (๒๕๕๕ : ๔๔) ให้คำอธิบายว่า รายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติ หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมด ที่ผลิตได้ในระยะเวลาหนึ่งโดยปกติคือ ๑ ปี ด้วยปัจจัยการผลิตที่พลเมืองของประเทศถือกรรมสิทธิ์อยู่

บุญคง หันจางสิทธิ์ (๒๕๔๔ : ๔๓) กล่าวว่า รายได้ประชาชาติเป็นมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ที่ผลิตขึ้นภายในขอบเขตประเทศในรอบหนึ่งปีคิด ณ ราคาตลาด

รัตนา สายคณิต (๒๕๕๒ : ๕๐) ให้ความหมายว่า ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น หรือ GDP หมายถึง มูลค่ารวมในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ที่ประเทศผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ ในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งปกติมักวัดในรอบ ๑ ปี ก่อนหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า GDP หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ถูกผลิตขึ้นภายในประเทศในแต่ละปี โดยคิดมูลค่าตามราคาตลาด ความหมายของ GDP ที่กล่าวมา มีคำศัพท์ ๒ คำที่สามารถอธิบายขยายความความหมายของ GDP ได้ดังนี้

๑. สินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (Final Goods and Services) หมายถึง สินค้าและบริการ ที่ถูกนำไปใช้ในการบริโภค ซึ่งรวมทั้งสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นและพร้อมส่งมอบให้กับผู้บริโภคอีกด้วย โดยไม่นับรวมสินค้าและบริการที่จะต้องนำไปผลิตเป็นสินค้าชนิดอื่น หรือที่เราเรียกว่า “สินค้าขั้นกลาง (Intermediate goods)”

๒. การคิดมูลค่าตามราคาตลาด (Evaluated at Market Prices) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการที่ถูกกำหนดโดยราคาตลาด หรืออาจหมายถึงผลคูณระหว่างปริมาณผลผลิตกับราคาสินค้าในช่วงเวลานั้น ๆ

วิธีการคำนวณรายได้ประชาชาติ การคำนวณรายได้ประชาชาติ หรือ GDP มี ๓ วิธี ดังนี้

๑. การคำนวณทางด้านผลผลิต การคำนวณ GDP ทางด้านผลผลิต (Product approach) เป็นวิธีการคำนวณมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของสินค้าและบริการในแต่ละขั้นตอนการผลิต ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถขจัดปัญหาการนับซ้ำ (Double counting) ที่เกิดจากการคำนวณรายได้ประชาชาติ โดยมูลค่าเพิ่มสามารถคำนวณได้จากการนำมูลค่าของผลผลิต (Gross output) ลบด้วยมูลค่าสินค้าขั้นกลาง (Intermediate goods) ที่ใช้ในกระบวนการผลิต หรืออาจเขียนเป็นสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าเพิ่ม} &= \text{มูลค่าผลผลิต} - \text{มูลค่าสินค้าขั้นกลางที่ใช้ในการผลิต} \\ (\text{Value Added}) & \quad (\text{Gross Output}) \quad (\text{Value of Intermediate goods}) \end{aligned}$$

สำหรับประเทศไทยการคำนวณ GDP ทางด้านผลผลิต ได้มีการจำแนกสินค้าและบริการตามสาขาการผลิตออกเป็น ๑๖ สาขา ได้แก่ ๑) เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ ๒) การประมง ๓) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ๔) การผลิตอุตสาหกรรม ๕) การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา ๖) การก่อสร้าง ๗) การขายส่ง การขายปลีกการซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน ๘) โรงแรมและภัตตาคาร ๙) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ๑๐) ตัวกลางทางการเงิน ๑๑) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ๑๒) การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ ๑๓) การศึกษา ๑๔) การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ ๑๕) การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ และ ๑๖) ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล โดยมูลค่าผลผลิตจะถูกคำนวณจากผลรวมของมูลค่าเพิ่มในแต่ละสาขาการผลิต

๒. การคำนวณทางด้านรายจ่าย การคำนวณ GDP ทางด้านรายจ่าย (Expenditure approach) เป็นการคำนวณผลรวม ทางด้านรายจ่ายของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจแบบเปิด คือ ภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ ภาครัฐบาล และภาคต่างประเทศ โดยสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

กำหนดให้ GDP = ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

C = รายจ่ายที่ใช้ในการบริโภคของภาคครัวเรือน

I = รายจ่ายที่ใช้ในการลงทุนของภาคธุรกิจ

G = รายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของภาครัฐบาล

X - M = การส่งออกสุทธิของภาคต่างประเทศ

๒.๑ รายจ่ายที่ใช้ในการบริโภคของภาคครัวเรือน (C) หมายถึง รายจ่ายของภาคครัวเรือนที่ใช้ในการซื้อสินค้าและบริการ สำหรับสินค้าแบ่งเป็นประเภทถาวร เช่น รถยนต์ ตู้เย็น และพัดลม เป็นต้น (ยกเว้นรายจ่ายที่ใช้จ่ายเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย จะถือเป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุน) และสินค้าประเภทไม่ถาวร เช่น อาหาร

เสื้อผ้า บุหรี่ และยาเสพติด เป็นต้น ส่วนรายจ่ายค่าบริการ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน ค่าตัดผม ค่าทนายความ ค่าท่องเที่ยว ค่าเดินทาง เป็นต้น (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, ๒๕๕๕ : ๔๗)

รายการที่ไม่นับเป็นรายจ่ายที่ใช้ในการบริโภคมีดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ รายจ่ายเพื่อที่อยู่อาศัยใหม่ เนื่องจากที่อยู่อาศัยสามารถสร้างรายได้หรือ ผลตอบแทนให้กับบุคคลที่เป็นเจ้าของ ดังนั้นรายจ่ายเพื่อที่อยู่อาศัยใหม่ จึงถือเป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุน

๒.๑.๒ รายจ่ายในการซื้อสินค้ามือสอง เนื่องจากเป็นสินค้าเก่า และมูลค่าของสินค้าเหล่านี้ ได้ถูกนำไปคำนวณเป็นรายได้ประชาชาติในการซื้อขายครั้งแรกแล้ว ถ้านำกลับมาคำนวณอีกถือว่าเป็นการนับซ้ำ (double counting)

๒.๑.๓ รายจ่ายเงินโอน เนื่องจากเป็นรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตใหม่ เพราะรายจ่ายเงินโอน เป็นเพียงการโอนอำนาจซื้อของเงินจากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่งเท่านั้น

๒.๒ รายจ่ายที่ใช้ในการลงทุนของภาคธุรกิจ (I) หมายถึง ค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets) ใด ๆ เช่น สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักรที่ใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการที่มีอายุการใช้งานเกิน ๑ ปี ที่สามารถก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายในการดัดแปลง ต่อเติม ซ่อมแซมสินทรัพย์ถาวรนั้น ๆ เพื่อยืดอายุการใช้งานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยสามารถจำแนกได้ออกเป็น ๓ รายการด้วยกัน (กฤตยา ตติรังสรรค์สุข, ๒๕๕๒ : ๕๖-๕๗) ดังนี้

๒.๒.๑ การใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารใหม่ ๆ หรือสิ่งก่อสร้างใหม่ เช่น การสร้างบ้าน สร้างโกดัง โรงงาน สำนักงาน อาคาร เหตุที่เราถืออาคารและสิ่งก่อสร้างเป็นการลงทุน เพราะเป็นสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้

๒.๒.๒ ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องมือเครื่องจักรใหม่

๒.๒.๓ การเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงคลัง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น เนื่องจากสินค้าที่ผลิตออกมาแล้วไม่ได้ขายออกไป ทั้งนี้เพราะผลิตเกินความต้องการของตลาด ทำให้เกิดสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นโดยไม่ตั้งใจ หรืออาจหมายถึงการเปลี่ยนแปลงลดลงในสินค้าคงเหลือโดยไม่ตั้งใจ เนื่องจากมีการนำสินค้าคงเหลือในปีก่อนๆ มาขาย เนื่องจากการบริโภคในปีนั้น ๆ มีมากกว่าผลผลิตที่ผลิตขึ้นมาได้ การหาส่วนเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือ ทำได้โดยการนำมูลค่าสินค้าคงคลังปลายปีตั้งลบด้วยมูลค่าของสินค้าคงคลังต้นปี เช่น

๑ ม.ค. ๒๕๕๔ มีสินค้าคงคลัง = ๑๐๐ ล้านบาท

๓๑ ธ.ค. ๒๕๕๔ มีสินค้าคงคลัง = ๑๒๐ ล้านบาท

การเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงคลัง = มูลค่าสินค้าคงคลังปลายปี - มูลค่าสินค้าคงคลังต้นปี

= ๑๒๐ - ๑๐๐ = ๒๐ ล้านบาท

๒.๓ รายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของภาครัฐบาล (G) หมายถึง รายจ่ายของรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และหน่วยราชการในการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ในรอบปีที่คิด GDP นั้น ตัวอย่างของรายจ่ายของรัฐบาล ได้แก่ ค่าเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ และลูกจ้างต่าง ๆ ค่าวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ซื้อมาใช้ในหน่วยราชการเพื่อการบริหารและป้องกันประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา การแพทย์ การอนามัยและสาธารณสุข เป็นต้น รายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการต่าง ๆ เหล่านี้ รัฐบาลจะได้สินค้าและบริการตอบแทน จึงเรียกว่าเป็นรายจ่ายของรัฐบาลในการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ จากหน่วยธุรกิจและประชาชน สำหรับรายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาลนี้ บางส่วนถือเป็นรายจ่ายในการบริโภคของ

รัฐบาล...

รัฐบาล เช่น รายจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ค่าซื้อวัสดุ ค่าใช้จ่ายในการบริหารประเทศ เป็นต้น อีกส่วนหนึ่งถือเป็นการสะสมทุนถาวรเบื้องต้นภาครัฐบาล เช่น การใช้จ่ายลงทุนของรัฐบาลทางด้านโครงสร้างพื้นฐานก่อสร้างทางหลวง การก่อสร้าง การซื้อเครื่องมือเครื่องจักร และรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น (รัตนา สายคณิต, ๒๕๕๒ : ๖๑)

๒.๔ การส่งออกสุทธิ (X - M) หมายถึง ผลต่างระหว่างมูลค่าส่งออก (X) กับมูลค่านำเข้า (M) มูลค่าส่งออก คือ มูลค่าของสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ประเทศส่งออกไปขายต่างประเทศ สินค้าและบริการต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ แต่ส่งออกไปขายให้ชาวต่างประเทศบริโภคหรือนำไปใช้ ดังนั้น ในการวัด GDP ทางด้านรายจ่าย จึงต้องรวมรายจ่ายของชาวต่างประเทศที่ซื้อสินค้าและบริการส่งออกของประเทศด้วย ในทางตรงกันข้าม รายจ่ายต่าง ๆ ของหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ ในประเทศ เช่น รายจ่ายในการบริโภคของครัวเรือน รายจ่ายในการลงทุนของหน่วยธุรกิจ และรายจ่ายของรัฐบาลนั้น มีบางส่วนเป็นรายจ่ายที่จ่ายซื้อสินค้าและบริการที่ผลิตในต่างประเทศ แต่ได้มีการนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศ ดังนั้น ในการวัด GDP ทางด้านรายจ่าย เราจึงไม่ต้องนำรายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการนำเข้ารวมใน GDP เพราะจะทำให้มูลค่า GDP สูงกว่าความเป็นจริง เนื่องจากได้มีการนับมูลค่าสินค้าและบริการของต่างประเทศเข้าไปใน GDP แล้ว ด้วยเหตุผลดังได้อธิบายมาข้างต้น การวัด GDP ทางด้านรายจ่ายจึงต้องคิดรวมมูลค่าและบริการส่งออก แต่ไม่คิดรวมมูลค่าและบริการนำเข้า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เราจะต้องหาผลต่างระหว่างมูลค่าสินค้าและบริการส่งออกกับมูลค่าสินค้าและบริการนำเข้า ผลลัพธ์ที่ได้เรียกว่ามูลค่าส่งออกสุทธิ แล้วจึงนำผลลัพธ์ที่ได้นั้นมาคิดรวมในการวัด GDP ทางด้านรายจ่าย โดยมูลค่าส่งออกสุทธินั้นอาจจะมีค่าเป็นบวกหรือเป็นลบก็ได้ แล้วแต่ว่ามูลค่าส่งออกสูงหรือต่ำกว่ามูลค่านำเข้า (รัตนา สายคณิต, ๒๕๕๒ : ๖๒-๖๓)

สำหรับกรณีของประเทศไทยนั้น การคำนวณ GDP ทางด้านรายจ่ายเกิดจากรายจ่ายของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น มาคำนวณรวมกันก็จะได้ GDP ของประเทศ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ผลรวมของรายจ่ายทางเศรษฐกิจอาจมีค่าไม่เท่ากับ GDP ที่คำนวณจากมูลค่าผลิต ทั้งนี้เนื่องจากมีสถิติผิดพลาดเกิดขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงต้องนำตัวเลขความคลาดเคลื่อนมาบวกเข้าหรือหักออกเพื่อปรับปรุงให้ตรงกัน

๓. การคำนวณทางด้านรายได้ วิธีการคำนวณ GDP ทางด้านรายได้ (Income approach) เป็นการคำนวณรายได้รวม ทั้งหมดของภาคครัวเรือนที่ได้รับจากการขายปัจจัยการผลิตเหล่านั้นแก่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ ในรูปของผลตอบแทนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ค่าเช่า ค่าจ้าง ดอกเบี้ย กำไร แต่เนื่องจากการคำนวณรายได้ ประชาชาติในทางปฏิบัติ เราไม่สามารถแยกแยะได้ว่า รายได้ของปัจจัยการผลิตแต่ละประเภท (ที่ดิน แรงงาน ทุน ผู้ประกอบการ) เป็นผลตอบแทนจากผลผลิตภายในประเทศเท่าไร เป็นผลผลิตนำเข้าเท่าไร เป็นผลผลิตส่งออกเท่าไร ดังนั้นการคำนวณด้านรายได้จึงไม่แสดงค่า GDP แต่แสดงค่าเป็น NI (National Income: NI) แทน (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, ๒๕๕๕ : ๔๙) โดยสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$NI = R + W + r + \pi$$

NI = รายได้ประชาชาติ

R = ค่าเช่าที่ดิน

W = ค่าจ้างและผลตอบแทนของแรงงาน

r = ดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนของการใช้ทุน

π = กำไร

รายการที่จะต้องนำมาคำนวณเป็น GDP ทางด้านรายได้ มี ๘ รายการ (เอกพล หนูยศศรี, ๒๕๕๓ : ๑๔-๑๕) ดังนี้

๓.๑ ค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้าง (Compensation of Employees) ค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้างนี้ประกอบด้วยสองส่วนที่สำคัญ คือ ค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้างที่ทำงานในประเทศ และค่าตอบแทนแรงงานจากต่างประเทศรับสุทธิ ส่วนของค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้างที่ทำงานในประเทศ ประกอบด้วย ค่าตอบแทนแรงงานลูกจ้างภาคเอกชน ค่าตอบแทนแรงงานลูกจ้างและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ค่าตอบแทนแรงงานของข้าราชการและลูกจ้างรัฐบาล สำหรับค่าตอบแทนแรงงานจากต่างประเทศรับสุทธินั้น ประกอบด้วยรายรับค่าตอบแทนแรงงานที่คนไทยได้รับจากต่างประเทศ หักด้วยค่าตอบแทนแรงงานที่ชาวต่างประเทศได้รับจากการทำงานในประเทศไทย อนึ่งค่าตอบแทนแรงงานเหล่านี้ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ให้กับลูกจ้างทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น เงินสวัสดิการต่าง ๆ โบนัส อาหาร ที่อยู่อาศัยและเงินที่นายจ้างสมทบเพื่อการประกันสังคม เป็นต้น

๓.๒ รายได้จากอาชีพอิสระและการประกอบการที่ไม่มีนิติบุคคล (Income from Unincorporated Enterprises) ได้แก่ รายได้ของเกษตรกร แพทย์ สถาปนิก วิศวกร แม่ค้าหาบเร่ ร้านขายของเบ็ดเตล็ด ฯลฯ รายการนี้ครอบคลุมกำไรสุทธิจากการประกอบการและค่าแรงของเจ้าของ ซึ่งรวมบุคคลในครอบครัวที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างด้วย อนึ่งในทางปฏิบัติรายการนี้ยังได้รวมเอาค่าความคลาดเคลื่อนทางสถิติระหว่างการคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านผลผลิตและการคำนวณทางด้านรายได้ไว้ด้วย

๓.๓ รายได้จากทรัพย์สิน (Income from Property) รายได้ประเภทนี้ หมายถึง ค่าเช่า ซึ่งหมายถึง ค่าเช่าจากภาคเกษตรและค่าเช่าที่อยู่อาศัย ดอกเบี้ย ซึ่งได้แก่ ดอกเบี้ยรับจากธนาคารและดอกเบี้ยรับจากกรมธรรม์ประกันชีวิตและเงินปันผล ซึ่งได้แก่ เงินปันผลรับจากนิติบุคคลเอกชน และเงินปันผลรับจากสหกรณ์ เป็นต้น

๓.๔ เงินออมของนิติบุคคลและรัฐวิสาหกิจ (Savings of Corporations and Government Enterprises) ประกอบด้วยเงินออมของนิติบุคคลเอกชน เงินออมของรัฐวิสาหกิจและเงินออมของสหกรณ์ อนึ่งเงินออมนี้เป็นเงินออมสุทธิซึ่งก็คือ กำไรส่วนที่ยังเหลืออยู่หลังจากหักภาษีนิติบุคคล เงินปันผล และกำไรหรือรายได้ที่นำส่งรัฐของรัฐวิสาหกิจแล้ว

๓.๕ ภาษีนิติบุคคล (Direct Taxes on Corporations) ภาษีนิติบุคคลเป็นภาษีทางตรงที่รัฐบาลเรียกเก็บจากนิติบุคคล

๓.๖ เงินโอนจากนิติบุคคล (Corporate Transfer Payments) เงินโอนจากนิติบุคคลนี้ ประกอบด้วย รายการใหญ่รายการแรก คือ เงินที่นิติบุคคลโอนให้แก่รัฐบาล อันได้แก่ ค่าปรับ และเงินช่วยเหลือราชการ สำหรับรายการที่สองนั่นก็คือเงินที่นิติบุคคลโอนให้แก่ครัวเรือนและสถาบันเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร ซึ่งได้แก่ เงินบริจาคและการได้ใช้บริการฟรีจากรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

๓.๗ รายได้ของรัฐบาลจากทรัพย์สินและการประกอบการ (General Government Income from Property and Entrepreneurship) รายการนี้ประกอบด้วย ค่าเช่า เงินปันผล และดอกเบี้ย ตลอดจนกำไรของรัฐวิสาหกิจเฉพาะส่วนที่นำส่งเป็นรายได้รัฐบาล

๓.๘ รายการที่ไม่นับเป็นรายได้ประชาชาติ ประกอบด้วย ๒ รายการใหญ่ คือ

๓.๘.๑ ดอกเบี้ยจากหนี้สาธารณะ (Interest on the Public Debt) ซึ่งประกอบด้วย ดอกเบี้ยหนี้ในประเทศและดอกเบี้ยหนี้ต่างประเทศ ตัวอย่างของดอกเบี้ยหนี้สาธารณะ เช่น ดอกเบี้ย พันธบัตรรัฐบาล ดอกเบี้ยตั๋วสัญญาใช้เงิน และดอกเบี้ยตั๋วเงินคลัง

๓.๘.๒ ดอกเบี้ย...

๓.๘.๒ ดอกเบี้ยจากหนี้เพื่อการบริโภค (Interest on Consumers' Debt) ตัวอย่างเช่น ดอกเบี้ยจ่ายสำหรับเงินกู้และเบิกเกินบัญชีจากธนาคารพาณิชย์ ดอกเบี้ยจ่ายจากการจำนองและจำนำ และ ดอกเบี้ยจ่ายจากเงินกู้ของผู้ถือกรรมธรรม์ประกันชีวิตทั้ง ๒ รายการนี้เป็นรายการที่จะต้องนำมาหักออกจาก รายได้ใน การคำนวณรายได้ประชาชาติ เพราะเป็นดอกเบี้ยที่เกิดจากหนี้เพื่อการบริโภคทั้งจากภาครัฐบาลและ ภาคเอกชน ไม่ใช่หนี้เพื่อการผลิต

สำหรับประเทศไทยการคำนวณ GDP ทางด้านรายได้ ในทางปฏิบัติเราไม่สามารถแยกแยะได้ว่ารายได้ ของปัจจัยการผลิตแต่ละประเภท (ที่ดิน แรงงาน ทุน ผู้ประกอบการ) เป็นผลตอบแทนจากผลผลิต ภายในประเทศเท่าไร เป็นผลผลิตนำเข้าเท่าไร เป็นผลผลิตส่งออกเท่าไร ดังนั้นการคำนวณด้านรายได้ จึงไม่แสดงค่า GDP แต่แสดงค่าเป็น NI (National Income: NI) แทน(วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, ๒๕๕๕ : ๔๙)

.....
บรรณานุกรม

สามารถ ปิติพัฒน์, เอกสารประกอบการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค ๑, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (๒๕๕๔), หน้า ๒๕,๓๗-๔๖.